

De middeleeuwen

In de vroege middeleeuwen lagen door het hele Duitse rijk 'paltsen', die bestonden uit woonruimtes en voorraadschuren en waren omringd door landgoederen. Het was gebruikelijk voor de Duitse koning om met zijn hofhouding, die vaak bestond uit honderden personen, rond te reizen van palts naar palts.

Dit gebruik van het rondreizen door de koning was economisch **en** politiek noodzakelijk in de vroege middeleeuwen.

2p **4** Geef voor beide een verklaring.

Gebruik bron 2.

Tijdens de eerste kruistocht (1096-1099) veroveren kruisvaarders delen van Palestina en stichten het koninkrijk Jeruzalem. Fulcher van Chartres schrijft hierover een kroniek, die verspreid wordt in Europa.

2p **5** Geef aan welke boodschap de kroniek in Europa moet overbrengen en beredeneer welk probleem in het koninkrijk Jeruzalem daarmee moet worden opgelost.

De middeleeuwen

---

bron 2

De Franse geestelijke Fulcher van Chartres, die zich in 1100 in het koninkrijk Jeruzalem vestigt, schrijft in een kroniek:

Wij zijn onze geboorteplaatsen al vergeten, voor velen van ons zijn ze onbekend, of spreken er in ieder geval nooit meer over. Sommigen van ons bezitten in dit land al huizen of knechten, die hen toebehoren alsof het hun erfgoederen zijn. De ene heeft een vrouw gehuwd die geenszins zijn landgenote is, een Syrische of een Armeense, of zelfs een Saraceense¹⁾, die de genade van het doopsel heeft ontvangen. (...) Zij die in hun eigen land arm waren, maakt God hier rijk; zij die maar een paar duiten hadden, bezitten hier een ongekend aantal byzantijnen²⁾. Zij die slechts pachters waren, schenkt God hier een heel landgoed.

noot 1 Arabische moslima

noot 2 gouden muntstukken

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.